

# De Lingot

VOOR EN DOOR ALLE WERKERS VAN K.Z.M. EN G.M.E. - BUDEL

## Van de redactie

We hebben, zoals U weet, het voornemen om de lezers, — allemaal toch verwant met de zinkfabriek — regelmatig iets te vertellen over zink: waar het vandaan komt, hoe het gemaakt wordt en wat ermee gedaan kan worden. Vorige keer werd over de winning en verrijking van zinkerts en reeds veel eerder over de productiewijzen van zink verteld.

Nu een toepassingsmogelijkheid van zink: het verzinken. Daarbij hebben we dankbaar gebruik mogen maken van de gastvrijheid van de Verzinkerij „Weert“.

✱

Ons volgend nummer zal half december verschijnen. Het zal vooral aan de jubilarissen van dit jaar gewijd zijn, terwijl dan tevens officieel afscheid genomen wordt van de gepensioneerden van 1966.

✱

Volgend jaar bestaat de N.V. Kempensche Zinkmaatschappij en dan eveneens Dorplein 75 jaar. Ook de Lingot zal graag daaraan aandacht besteden. De redactie denkt aan een extra uitgave. Zij doet daarbij vooral voor dit jubileumnummer een beroep op alle lezers. Natuurlijk is er in die 75 jaar veel gebeurd, wat U misschien wel weet, maar anderen niet! En die zouden het ook wel willen horen! Elke grap (fesoenlijk blijven, lezer!) elke gebeurtenis (in fabriek, dorp of vereniging) die U kent moet U even opschrijven en opsturen aan Mej. Laeven.

Vertelt U liever, dan U schrijft, klampt dan een van de redactieleden aan: Mej. Laeven, secretaresse

De Heren J. Verheijden, Centrale A. van Schendel, Personeelszaken Chr. Oomen, verbandkamer B. Mous, Beplanting A. J. C. Bekkers, Hoofd der School.

Ook oude foto's en tekeningen zijn welkom. Wij vinden dat het een goed gedocumenteerd, maar ook een gezellig nummer moet worden, voor elk wat wils. Helpt U mee? Dank!



## GOUDEN BRUILOFT IN DORPLEIN

Op zaterdag 29 oktober a.s. hoopt het bruidspaar Antonius Roost-Louise Herteleer wonende aan de Rector van Nestestraat 186A te Dorplein, hun Gouden Bruiloft te vieren.

Om de dag tot een heugelijk feest te maken is een huldigingscomité opgericht.

De Heer Roost trad in oktober 1913 bij ons in dienst. Hij werkte in de afd. Zinkovens, deed daar het zware laderswerk en werd later wegens zijn deskundigheid gasstoker. De allerlaatste tijd was Roost nacht-portier aan de afd. Kantine.

In aug. 1946 ontving Roost de herinneringsmedaille voor 25 dienstjaren. In dec. 1959 ontving hij de eremedaille in brons verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Op 16 juli 1960 is Roost op eigen verzoek, eervol ontslagen. Roost is steeds een bereidwillige, betrouwbare en plichtsgetrouwe werker geweest.

Wij wensen het Bruidspaar, de kinderen en kleinkinderen van harte geluk en tevens een prettig feest.

## GESLAAGDEN



Geslaagden voor het Bemetel-diploma Constructiebankwerken opgeleid door de Bedrijfschool van de N.V. Kempensche Zinkmaatschappij v.l.n.r. J. Segers, L. Verhoeven, J. Noten, A. van Deurzen, J. Niklaus, M. van Moorsel, R. Ariaens en J. van Zon.



Geslaagden voor het Bemetel-diploma Onderhoudsbankwerken opgeleid door de Bedrijfschool van N.V. Kempensche Zinkmaatschappij v.l.n.r. L. Damen, J. Janssen, J. Geven, J. Haex, P. Veugelers, H. Ras, B. Haex, F. v.d. Sanden, Th. Kerkhofs en W. Cremers.

En voorts slaagde voor het diploma Assistent-Econoom bij het Instituut voor Sociale Wetenschappen te Den Haag, de Heer J. M. Coenegracht van de Afd. Organisatie.

Aan de Technische School te Weert slaagde voor het diploma Gezel Machine Bankwerken de heer C. H. van Horne van de afd. M.T.D. Deze beide heren onze hartelijke gelukwensen.

## DE AMICITIAAN

Vele Amicitianen waren op vrijdag 23 september j.l. in het Ontspanningsgebouw bijeen voor het jaarlijks verenigingsdiner.

Als eregasten waren aanwezig de 40-jarige jubilarissen M. Thirion en L. Coenegracht vergezeld van hun echtgenoten en de 25-jarige jubilaris E. Coenegracht en echtgenote.

In een bijzonder hartelijke en vooral geestige speech, sprak de voorzitter Ir. Chr. Dor de jubilaris toe en wenste hen nog vele goede jaren. Voor de dames waren bloemen, de bloemen

van dank en waardering.

Een hartelijk applaus van de aanwezigen onderstreepte de goede wensen van de voorzitter, waarna allen een toast uitbrachten op de eregasten. De heer L. Coenegracht dankte namens de jubilarissen en hun echtgenoten voor de aanbieding van het feestelijke diner en de vele bliken van vriendschap.

Een bijzonder woord van waardering voor de Hr. Wolters en zijn personeel, die ook dit jaar weer het verenigingsdiner zo voortreffelijk verzorgden.

### Uitreiking prijzen

### Erf- en Tuinverzorging Dorplein

Zoals elders reeds vermeld zal op donderdag 20 oktober om 20.00 uur in de groie zaal van de Hotel-Kantine de prijsuitreiking plaats hebben.

Deze zal gedaan worden door de heer H. Delhaise, directeur K.Z.M., die bij deze gelegenheid tevens iets zal zeggen over het toekomstig beleid t.a.v. ons dorp en de huizen.



# Nieuws

## OVER ACTIE ERF- EN TUINVERZORGING „DORPLEIN”

### Het doel

Het doel van de actie, geachte Lezer, U weet het nog wel, was en is, het verbeteren van het aanzien van ons dorp, door het bevorderen van de verzorging en verfraaiing van de erven en tuinen (met opstand!). Dit diende te geschieden door de bewoners zelf. Een en ander in het kader van de viering van het 75-jarig bestaan der Kempensche Zink Mij.

### Het middel

Het middel: een wedstrijd, waarbij een jury van drie personen, vanaf de straat of de weg, aan de hand van een vastgesteld schema, de staat van verzorging en verfraaiing van de erven en tuinen (incl. opstand) moest beoordelen, etc., etc.



Welnu voor 1 maart 1966 werd de bestaande toestand opgenomen. In mei, juli en sept. d.o.v. heeft de keuring van bovengenoemde plaats gevonden. De laatste ronde in 1966.

Gelukkig had de jury veel werk te verzetten. Terwijl onze ogen keurden, lieten we onze gedachten gaan over Uw werk en inspanning. Met genoegen bekeken wij het werk van enthousiaste meegaanders. Waar geregeld in de tuin en op het erf was gewerkt, waren de resultaten, vanzelfsprekend, het meest opvallend.

Een kleine groep inwoners heeft het ons gemakkelijk gemaakt. Wij doelen n.l. op die bewoners, die een onogelijk aanzien van huis-tuin of erf niet deert. Het waren er niet veel. Mogelijk dat de a.s. herfst en de winter, voor zover de bodemgesteldheid zulks toelaat, betrokkenen ook eens iets doen om een straat- en dorpsaangelegenheid mooier te maken.

Het moet (behoudens ziekte of ongeval) heel wel mogelijk zijn in de toekomst, eens een paar uurtjes te werken aan de woning, de bijgebouwen of aan de naaste omgeving daarvan.

Wij geven toe, niet iedereen gaat buitenwerk gemakkelijk af; doch met inspanning en goed aangescherpt gereedschap, groeit „een begin maken,” zeker uit tot „een algehele grote beurt”.

**IS HET AFVOEREN VAN VUIL EEN PROBLEEM?  
IS DE STORTPLAATS TE VER?**

Ja, in dat geval is het mogelijk een diepe kuil te graven op de meest verloren hoek in Uw tuin naast of achter het huis. U beschikt dan ook over kruidwagens zwarte grond om „ergens” te egaliseren of om b.v. de border op te hogen.

Enkele jaren geleden was het in verschillende straten niet hinderlijk als een bepaald erf in desolate toestand verkeerde. Toen stond er hier en daar nog wel een stuk ligusterheg, waarachter veel verborgen bleef.

Ouderdom van die struiken, maar vooral het ondoordacht uitbranden van slootkanten, droog gras en onkruid in die heg zelf, waren er de oorzaak van, dat die afscheidingen nu veelal verdwenen zijn. Hier en daar staan nog enkele struiken met dorre takken. Die kunnen beter verwijderd worden. Globaal genomen, staan er ook nog te veel waslijnpalen in te plumpe uitvoering, slordig geplaatst en ongeverfd. Het aanzien van het erf is daardoor al geschaad. Een andere opstelling van die noodzakelijke dingen met daarlangs een keurig pad of een veelvuldig gemaaid grasstrook maken een nette, verzorgde indruk.

### De Eeronde

Zij, die bewust aan de verfraaiing van ons dorp hebben deelgenomen, zullen wel nieuwgierig zijn of hun doen en laten door de jury is opgemerkt. Welnu, na de voorgeschreven keuringen zijn de keurmeesters tot een resultaat gekomen.

Deswege zal een grote groep deelnemers (deelnemers) aan de wedstrijd (waaronder ook een categorie die gewerkt heeft volgens de gedachte: „Opgerveerd staat netjes”), door de Dorpsraad schriftelijk worden uitgenodigd om op donderdag 20 oktober 1966, des avonds te acht uur in de benedenzaal van Ontspanningsgebouw aanwezig te willen zijn, teneinde ter plaatse de toegekende prijs of eervolle vermelding in ontvangst te nemen. De huldigingsavond zal tevens een voorlichtingsavond zijn. Na een inleidend woord volgt de prijsuitreiking, waarna voorlichtende films en dia's zullen worden vertoond.

Iedere inwoner van Dorplein en elke werknemer der K.Z.M., kan die avond bijwonen.

P.S.:

Omdat de K.Z.M. pas in september 1967 haar 75-jarig bestaan herdenkt, is er nog volop gelegenheid de Dorpleinse woonaanlegingen nog meer te perfectioneren. Het begin is nu gemaakt.

## VIA IDEËNBUS ZAKEN DOEN MET DIRECTIE

Op 4 oktober j.l. waren in de Blauwe Zaal aanwezig de heren Ir. L. Mortiaux, adjunct-directeur der K.Z.M., Ir. Chr. Dor, O. van Duin (ondernemingsraad), H. Lepat (bemonstering), J. Geurts, (tekenkamer) Th. van Schaik (Chef Wpl.) Fr. Wassall en de leden van de Ideeënbuss Commissie, uitgezonderd Ir. E. P. Hoyer, die elders vertoefde.

Aan de lange tafel waren genodigd de heren:

J. H. Broers, Stationswef 46, Budel

M. M. F. Moonen, Keenterstraat 7, Weert

Alph. Bongaerts, St. Jozefstraat 132, Budel

J. H. Beliën, Instraat 4, Budel

„Hoe meer zielen, hoe meer vreugd”.

Met deze woorden opende de voorzitter de heer Kooijman deze belangrijke bijeenkomst. Hij verklaarde de aanwezigheid van de betrokken chefs en stelde vast dat de laatste tijd opmerkelijk hoge beloningen werden uitgereikt. Kwalitatief en kwantitatief ging het inzenden van ideeën met sprongen omhoog.

In de laatste periode van elf maanden werden 211 ideeën ingeleverd. In de daaraan voorafgaande periode van elf maanden werden 61 ideeën afgehandeld.

Dhr. Mortiaux vond deze dag een buitengewoon heugelijke dag voor het bedrijf. Hij vond het prettig goede beloningen uit te mogen reiken en feliciteerde de inzenders; tevens betrok hij de Commissie in deze felicitatie omdat zij dank zij haar activiteit deze resultaten heeft mogen boeken. Hij memoreerde de ideeën als zeer belangrijk voor ons bedrijf en hoopte dat de toekenning van deze „geldprijzen” een stimulans mochten zijn voor de diverse collega's om ook naar een verbetering te zoeken.

„dóórdenken brengt verbeteringen”

Van de hand van dhr. Broers was op 1 februari 1965 Idee K. 649 binnengekomen, behelzende een voorstel tot het wijzigen van de bevestiging van binnen- in buitenpijp van de ontladmachines aan de zinkovens. Dit idee groeide tot een dossier (25 bijlagen).

Tijdens het experimenteren aan de ontladmachines om ingevolge het voorstel tot een voordeel te komen, stelde dhr. Moonen iets anders voor. Op 8 april 1966 werd Idee K. 824 geboren. De voorgestelde proef werd even later met succes toegepast. De veranderingen blijken in de praktijk te voldoen.

Voor de Commissie was het overduidelijk dat dhr. Broers door het indienen van zijn idee, de aandacht had gevestigd op de onpraktische manier van schraperbuisreparatie. Dhr. Moonen ging daarna ook aan het denken.

„Een Salomonsoordeel”

Beide inzenders mochten de beloning (fl. 295) delen en ontvingen omdat ze



reeds fl. 25 als voorlopige beloning hadden ontvangen, elk alsnog fl. 147,50.

Aan dhr. Bongaerts werd voor zijn idee K. 788 - fl. 350 uitgereikt. Zijn idee bleek niet gering te zijn en de Commissie had gedacht „Voor wat, hoort wat.” Het voorstel luidde: de lamphouders ten behoeve van de fotocellen aan de heftafels van de Kruppwalsen in de Pletterij, zodanig op te stellen, dat de lampen niet meer konden verschuiven. Hierdoor was de kans op storing (het klemzitten van een pakket zink) zo klein geworden, dat uit een en ander een aanmerkelijke besparing (dus voordeel) voortvloeide.

Zijn idee was maar eventjes fl. 900 waard.

Dhr. Beliën ontving bij schrijven van 17 november 1965 reeds een voorlopige beloning voor zijn groot idee. Een bedrag van fl. 150,- mocht hij indertijd reeds mee naar huis nemen.

Na een geregelde proefneming volgens het voorgestelde idee om het monsternemen van blenden te vereenvoudigen en te versnellen, bleek deze werkwijze een grote besparing op te leveren.

De heer Beliën mocht dan ook alsnog uit handen van de heer Mortiaux een nagekomen beloning ontvangen van fl. 750,-.

In een prettige stemming werd over en weer welgemeend gefeliciteerd en bedankt.

De beloonden waren zichtbaar in de wolken. De rooksluizen van de feest-sigaren kringelden in de Blauwe Zaal.



# BELOONDE IDEEËN

## Idee G 702.

De zogenaamde trilplaat achter onder de sinterband vervangen door een „klopselthark“, om zodoende het vele poetswerk te voorkomen was een goed idee van de Heer **W. M. Stevens**, afdeling Contactfabriek. Zijn beloning bedroeg f. 52,50.

## Idee K 714.

Er zal een strip worden geplaatst op de vlakwals in de Pletterij die zal verhinderen dat een plaat zich oprolt en in de machine wordt getrokken. Dit op voorstel van de Heer **W. M. Stevens**, afdeling Contactfabriek die een beloning van f. 20,- ontving.

## Idee K 742.

Naar aanleiding van dit idee werden de laadkleppen aan de laadmachines van de Zinkovens zodanig verstevigd dat dit een flinke besparing aan onderhoudskosten met zich bracht. Hiervoor werd inzender de Heer **F. van Kessel**, afd. Smeerttechn. Dienst beloond met f. 50,-.

## Idee G 751.

Na in eerste instantie een beloning te hebben ontvangen van f. 12,50 voor het wijzigen van de trechters onder de „pachucas“ in de afdeling Wervelovens bleek dat de verstoppingen die zich vroeger voordeden zodanig zijn verminderd dat de beloning werd verhoogd tot f. 27,50. Deze meevaller was weggelegd voor de Heer **M. Heijmans**, afdeling Wervelovens.

## Idee G 752.

De Heer **M. Heijmans** ontving tevens een premie van f. 27,50 voor de bij het „lorrenzeef“ in de afdeling Wervelovens op zijn voorstel aangebrachte rubber stroken die nu verhinderen dat er zich verstoppingen voordoen.

## Idee G 767.

Door een warmte-isolerende afdichting aan te brengen voor de lagers van de zinkpompen in de afdeling Pletterij werden de steringen aan deze pompen aanzienlijk lager. De beloning voor de Heer **A. Bongaerts**, afdeling Techn. Diensten Pletterij werd vastgesteld op f. 50,-.

## Idee K 788.

Een bijzonder goed doch eenvoudig idee, — men moet maar op de gedachte komen, — dat eveneens door de Heer **A. Bongaerts** werd ingediend was het volgende. Door de lamphouders aan de heftafels van de Krupp-walsen in de afd. Pletterij zodanig op te stellen dat ze niet meer kunnen verschuiven ten opzichte van de fotocel werden de steringen, veroorzaakt door het klem gaan zitten van pakketten zink zo klein, dat de commissie hiervoor een beloning heeft toegekend van f. 350,-.

## Idee K 805.

Naar aanleiding van dit voorstel, ingediend door de Heer **Z. Marchel**, afdeling Meettechn. Dienst worden de moffelhaken nu zodanig uitgevoerd dat ze niet alleen kunnen dienen voor het omhalen doch tevens min of meer voor het opvangen van de moffels. De beloning bedroeg f. 55,-.

## Idee K 806.

In een vorige Lingot-uitgave werden de verdiensten van dit idee reeds uitvoerig beschreven. Het werd ingestuurd door de Heer **B. Nouwen**, afdeling Algemene Dienst en betrof het maken van grote ijzeren pallets uit telkens twee kleine. Wegens bereikte besparing werd er een beloning voor uitgekeerd van f. 130,-.

## Idee K 807.

Hoe meer zielen hoe meer ongelukken was de mening van de Heer **J. F. Camp**, afdeling Mechanische Werkplaats en daarom werd de ijzeren plaat aan de ingang van het drukbezochte schaftlokaal vervangen door een rooster om kans op uitglijden te verminderen. Hij ontving een premie van f. 10,-.

## Idee K 815.

Door de voedingkabel van de verrijdbare elektrische takel in de Werkplaats te verplaatsen zullen er minder storingen ontstaan. De beloning van f. 12,50 welke hiervoor werd toegekend was eveneens voor de Heer **J. F. Camp**, zijnde de inzender van het voorstel.

## Idee K 818.

Teneinde vervuiling en hiermede gepaard gaande extra onderhoud te voorkomen werd op de wormas van de nieuwe wals in de Pletterij een beschermkap aangebracht. Dit idee werd beloond met f. 20,- en ingediend door de Heer **J. Langers**, afdeling Mechanische Werkplaats.

## Idee K 820.

Geslepen voorwerpen behoren te worden afgekoeld en dit gebeurde ook steeds in de Mechanische Werkplaats door telkens naar de waterkraan te lopen. De ideeënbuscommissie was het eens met de Heer **H. J. Schellekens** van de afdeling Werkplaats om een koelbak naast de slijpmachine te plaatsen en beloonde hem tevens met f. 12,50.

## Idee A 823.

Maatregelen zijn getroffen opdat er niet meer gemorst zal worden met de door de heren van het laboratorium te vervoeren monsterbakjes. Het morsen bracht extra werk voor de corvee-dienst met zich waartoe Mevrouw **Herteleer** en **Mevrouw Wuyts** een idee ter verbetering instuurden. Beloning f. 10,-.

## Idee K 824 en K 649.

De verbeterde schrapperbuizen van de ontlaadmachines aan de Zinkovens waren het gevolg van deze twee ideeën, min of meer gecombineerd tot een geheel. De commissie zag zich daarom eerlijkheidshalve verplicht aan beide inzenders de helft van de toegekende beloning van f. 295,- uit te keren. De inzenders zijn de Heren **J. A. Broers** en **M. M. F. Moonen** van de Mechanische Werkplaats. Een zeer goede verbetering.

## Idee K 825.

Een beloning van f. 95,- werd uitgekeerd aan de Heer **A. Bongaerts**, afdeling Techn. Diensten Pletterij (weer hij!) voor de op zijn voorstel aangebrachte wijziging van de wiptafel-aandrijving in de Pletterij, waardoor voortaan minder storingen kunnen ontstaan. Heel goed opgemerkt.

## Idee K 828.

Besparing aan lampen en minder onderhoudskosten zullen worden verkregen door beschermkappen aan te brengen om de TL-lampen bij de koelers aan de Zinkovens. Dit was de mening van de Heer **A. van Deurzen**, afdeling Electro-Technische Dienst en ook van de ideeënbuscommissie. Beloning f. 50,-.

## Idee K 829.

Dit mooi bedacht idee werd ingediend door de Heer **H. Lamerikx**, afd. Techn. Diensten Pletterij en betrof een bodemloze bak om het stapelen van de geknpte platen aan de rollenschaar te vergemakkelijken. De beloning werd bepaald op f. 50,-.

## Idee G 832.

Op voorstel van de Heer **L. van den Berg**, afdeling Contactfabriek, zal aan de horizontale zwavelzuuropslag tanks e.e.a. zodanig worden uitgevoerd dat overlopen der tanks door onachtzaamheid enz. niet meer mogelijk is of althans geen schade meer zal aanrichten. De premie hiervoor uitgekeerd bedroeg f. 27,50.

## Idee K 835.

De deur van constructie-afdeling in de Mechanische Werkplaats zal zodanig worden vergroot dat de moeilijkheden welke steeds ontstonden bij het in- en uitbrengen van grote onderdelen tot het verleden zullen behoren. De Heer **G. Arcuri** van de afdeling Mechanische Werkplaats was de inzender en ontving hiervoor f. 25,-.

## Idee K 838.

Alleen de Paus is onfeilbaar en niet de ideeënbuscommissie, vandaar dat ze zich kon vergissen bij de beoordeling van dit idee waarin door de Heer **A. Bongaerts** (inderdaad weer dezelfde als eerder genoemd!) werd voorgesteld om de rollenbanden van de walsen in de Pletterij te voorzien van platen met kogelrollen. De vergissing ontstaat doordat slechts met één wals werd rekening gehouden bracht maar een premie van f. 20,- op. De herziening van het idee gaf een verhoging tot f. 60,-.

## Idee K 842.

Dit voorstel werd beloond met f. 50,- en betreft een slangverbinding om in Hal 3 in noodgevallen de peelwaterleiding op de ketelvoedingleiding aan te sluiten. Inzender was de Heer **L. van Winkel**, afd. Mechanische Werkplaats.

## Idee G 844.

De anodeplaten zullen voortaan niet meer naar de afdeling Pletterij behoeven te worden vervoerd om te worden verwarmd, daar een soort verwarmingskamer zal worden aangebracht aan de achterzijde van de destillatie-oven in de Cadmiumfabriek. Het idee werd beloond met f. 27,50 en ingezonden door de Heer **J. Mennen**, afdeling Cadmiumfabriek.

## Idee G 845.

Om te beletten dat er kabels van het takel sneuvelen in de Cadmiumfabriek zal onder de einschakelaar een soort keldertje worden gemaakt dat verhindert dat de schakelaar direkt in stof en vuil komt zitten. De Heer **J. Mennen**, afdeling Cadmiumfabriek ontving ook hiervoor een beloning van f. 27,50.

## Idee K 846.

Opmerkelijk gemaakt op een montagefout in het leidingwerk bij de instrumenten van de fijnbandwals door dit idee van de Heer **C. H. Brils**, zal een en ander zodanig worden gewijzigd dat zich geen afwijkingen meer zullen voordoen. Er werd hiervoor een premie uitgekeerd van f. 12,50.

## Idee K 847.

De gewijzigde opstelling van de geleide rollen aan de fijnbandwals in de afdeling Pletterij zal van zodanige verbeterde aard zijn dat de commissie hiervoor een beloning van f. 27,50 toeweest aan de Heer **C. H. Brils**, afdeling Pletterij, ook inzender van K 846.

## Idee G 864.

De Heer **W. Boullart**, afdeling Cadmiumfabriek ontving een beloning van f. 15,- voor dit voorstel om de Lurgie-stof beter te beschermen tegen

nat worden door de deuren van de opslagplaatsen te voorzien van afschermingen.

## Idee G 866.

Uit veiligheidsoverweging werd dit idee, eveneens van de Heer **W. Boullart**, goedgekeurd voor uitvoering. Het betreft een bordesje plaatsen bij het takel in de Cadmiumfabriek. Beloning f. 15,-.

## Idee G 867.

Ook dit idee van de Heer **W. Boullart**, om door betere verlichting veiliger te werken bij de sponskuipeer van de Cadmiumfabriek, werd door de Ideeënbuscommissie beloond, en wel met f. 10,-.

Voor de volgende ideeën werd een voorlopige of een aanmoedigingspremie toegekend.

K 713, K 746, G 755, K 780, K 784, G 796, K 810, G 810, G 816, K 833, G 859.

De niet in volgorde genoemde verdeling was:

Voorlopige premies:  
2 x f. 15,-

Aanmoedigings premies:  
1 x f. 25,-  
3 x f. 15,-  
1 x f. 12,50  
3 x f. 10,-

Aan alle inzenders onze dank voor de verrichte inspanning.

\*

## SNIPPERS

### PRIJSNOTERINGEN 1912

Van 7 t/m 11 april voor f. 48,- naar Parijs - Versailles - St. Cloud - Sèvres Brussel. Prachtige reis - 5 dagen. Geen nachtreinen. In Parijs alles per rijtuig. 2e Klas spoor - 1e klas hotels - restaurants.

\*

De scheppende mens heeft ijzer - was - en andere stoffen genomen, die hij bezielde heeft met zijn geest - en een werktuig samengesteld - dat evenals hij spreekt - zingt - weent - lacht. Aan dit werktuig heeft de scheppende mens de naam gegeven van Pathéfoon.

Op de Pathéfoon zijn alle vindingen van de moderne techniek toegepast. Hij brengt U muziek en zang, poëzie en vreugde in huis. De stem van de zanger in alle toonaarden - de klank van het instrument van elke vorm - de harmonie van het geheel - de ontroering van de kunstenaar - de schalksheid van de humorist; alles geeft de Pathéfoon weer - tot in de fijnste nuances. De Pathéfoon is een trouw dienaar in Uw huis en tevens een betrouwbaar vriend. Op bevel, zonder ooit te weigeren, schenkt hij U alle ontroeringen, welke gij van de zanger of dichter kunt verlangen. Wat alle kunstenaars van alle landen schiepen wordt door de Pathéfoon herhaald met vlekkeloze reinheid van toon. Wie de Pathéfoon tot huisgenoot maakt, verschaft zich tevens een bondgenoot tegen de gevolgen van harde arbeid en slopende zorgen. Hij perst U een traan uit de ogen en ontlokt U een gulle lach al naar Uw stemming wenst:

Voordrachten van Speenhoff.  
Voordrachten van Solsler en Hesse.  
Beroemde en bekende aria's - koren - opera's - operetten - orkestnummers - Gewijde muziek - Walsen - Polka's - Fluit - Viool - Cello - Solo's etc.



## In- en uitvoer van

# ELECTRICITEIT

Zouden wij een fabriek in ons intern gemechaniseerd Nederland kunnen indenken zonder electriciteit?

De ouderen uit ons bedrijf weten nog hoe de K.Z.M. zelf electriciteit produceerde, hoe de Dorpleinse gemeenschap daarvan profiteerde.

Als we voorbij Eindhoven rijden zien we de hoge masten van het hoogspanningsnet.

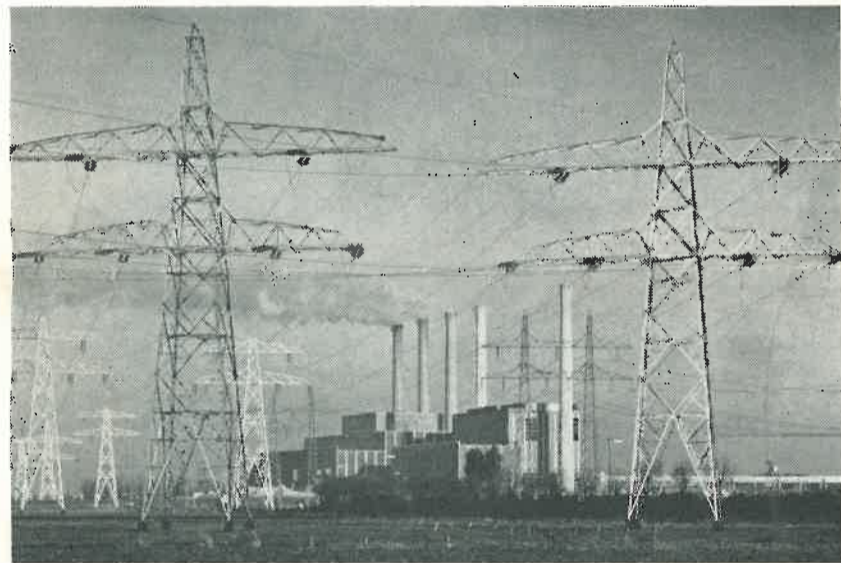
Als we voorbij Nederweert autoën zien we 'n grote afgebakende vlakte waar veel hoogspanningsdraden bijeen komen en vanwaar electriciteit weggezonden wordt... alles keurig onderhouden. Iedereen weet, dat langs het metalen web van draden electriciteit wordt vervoerd naar vele streken van ons Brabant.

Doch... indien we deze draden eens zouden volgen, dan kwamen we niet alleen over onze provinciegrens, maar zelfs over onze landgrens en zouden we ver wegdwalen.

We zouden op onze reis terecht komen bij de stuwmeren in de Alpen. En zelfs, we zouden nog verder dan de Alpen komen... verder dan Zwitserland.

Bij zo'n stuwmeer ligt een machtige stuwdam. Een stuwdam die een groot risico in zich draagt... mensenwerk... Denken we aan die doorbraak bij Fréjus. In het voorjaar (mei-juni) is het peil in het kunstmatig stuwmeer laag. In de zomer (augustus-september) daarentegen zeer hoog.

In de omgeving van deze stuwmeren lopen die hoogspanningslijnen. Deze draden gaan over bergkammen heen, langs moeilijk begaanbare hellingen,



naar veel lagere streken waar de industrieën zijn gevestigd. Deze hoogspanningslijnen doorkruisen 't gehele land om alle steden en dorpen te bereiken. Zij eindigen niet aan de grenzen maar zijn daar verbonden met de hoogspanningslijnen van de naburige landen.

Overal in West-Europa zijn op deze wijze de grenzen overschreden, zodat één groot West-Europees electriciteitsnet is ontstaan, waarlangs de electriciteit in alle richtingen kan stromen.

De electriciteit uit de stuwmeren van Oostenrijk gaat naar het Duitse Ruhrgebied, ja zelfs zo nu en dan naar Nederland. De stroom uit de Franse Alpen, bij Italië, gaat naar Parijs en voor een gedeelte naar België. Ook omgekeerd zal het wel eens nodig zijn dat Geertruidenberg stroom levert voor een Zwitsers dorpje!

De electriciteit wordt altijd opgewekt in 'n generator. In 't groot, zoals in beginsel in 't klein gebeurt bij 'n rijwieldynamo. Een zeer sterke magneet wordt rondgedraaid om zijn as, zonder 't eromheen gebouwd ijzeren gestel te raken. In dat ijzer zijn met isolatieband omwikkelde koperen draden gelegd en dan draait de magneet met 3.000 omwentelingen per minuut om de de elektrische spanning te doen ontstaan. Maar nu moet er een zeer sterke aandrijvende machine zijn om tenminste voldoende stroom te kunnen opweken.

In de waterkrachtcentrales wordt de nodige energie geleverd door de waterturbine. Om de as van zo'n turbine bevindt zich een aantal schoepen die door het stromende of spuitende water worden meegenomen en gaan draaien.

Electriciteit is een veredelde vorm van energie.

De electriciteit wordt dus „gemaakt” door 't vallen van 't water. Sinds kort wordt electriciteit ook verkregen door het splijten van atoomkernen. Waterkracht-energie, chemisch energie van kolen en atoomenergie wordt omgezet in elektrische energie.

Deze verkregen electriciteit laat zich nu „eenvoudig” overbrengen en „gemakkelijk” gebruiken voor warmte- licht- en krachtdoeleinden.

In ons land zijn er geen stuwmeren omdat het verval van de grote rivieren te gering is. Wij gebruiken stoomturbines. In beginsel werkt deze turbine op dezelfde wijze als de waterturbine. Er wordt nu stoom tegen de schoepen geblazen. Deze benodigde stoom wordt eerst geproduceerd in 'n stoomketel. In moderne centrales produceert zo'n ketel enkele honderden tonnen stoom per uur. Hiervoor is weer brandstof nodig. Deze brandstof kan olie, steenkool aard- of industriegas of bruinkool zijn.

Hoeveel steenkool verslindt zo'n centrale dagelijks?

Den ken we aan een gemiddelde centrale van 100.000 KW. Een centrale die de benodigde electriciteit kan leveren voor één miljoen lampen van 100 watt. Als die op volle belasting draait van 's morgens 7.00 tot 's avonds 10.00 uur dan wordt er op één dag een energiehoeveelheid van 1.500.000 KWH geleverd.

## QUIZ VOOR CHEFS

1. Weet ik genoeg van ons Ideeën-bussysteem om aan mijn mensen de werking ervan uit te leggen: ja of neen?
2. Heb ik de gewoonte mijn medewerkers aan te moedigen om ideeën in te zenden; ja of neen?
3. Heb ik enkele blanco formulieren in mijn bureau om mee te geven aan mensen die met bepaalde suggesties bij mij komen, die ze als idee zouden willen inzenden: ja of neen?
4. Als iemand om mijn mening vraagt voor hij zijn idee inzendt, kijk ik dan altijd of een paar aanvullende woorden of schetsen zijn kans op succes zouden kunnen vergroten: ja of neen?
5. Als de ideeënbuscommissie mij vraagt om een commentaar op een idee, probeer ik dit dan altijd zo prompt mogelijk te geven om het onderzoek niet te vertragen: ja of neen?
6. Zoek ik naar het goede in alle voorstellen die mijn medewerkers naar voren brengen, ongeacht hoe onpraktisch ze op het eerste gezicht ook lijken: ja of neen?
7. Probeer ik in mijn afdeling een goedgekeurd idee zo spoedig mogelijk in toepassing te brengen: ja of neen?
8. Als een van mijn medewerkers een beloning heeft gekregen, feliciteer ik hem daar altijd mee: ja of neen?
9. Als een medewerker bij mij komt met een klacht over de manier waarop zijn idee is behandeld, probeer ik dan zo snel mogelijk een antwoord op zijn vragen te krijgen: ja of neen?
10. Als mij gevraagd wordt een beloning uit te reiken of daarbij aanwezig te zijn, doe ik dan mijn best daarvan voor de beloonde een belangrijke gebeurtenis te maken: ja of neen?

Tien maal ja is uitstekend, zeven of acht keer is goed, vijf of zes keer ja betekent dat U beter zou kunnen, en minder dan vijf keer ja wil zeggen, dat de chef in kwestie zich voordelen laat ontgaan die hij uit de ideeënbus kan putten. Hij doet zichzelf tekort!

(Overgenomen uit Newsletter van oktober 1965)

## Opening nieuw duivenlokaal op 27 augustus

Vooraleer over te gaan tot de inzegening van het lokaal, wees Pastoor Thijssen op het resultaat dat door samenwerking en met verenigingsgeest is bereikt. Wat eerst een oude en vervallen koestal was is nu omgetoverd in een zeer fraai en goed ingericht clublokaal.

Hij feliciteerde de vereniging met dit mooi succes en wees verder nog in het kort op de betekenis van de duif o.a. uit de tijd van de ark van Noë, toen deze een duif ter verkenning uitzond, die terugkeerde met de gelukkige tijding dat er land in zicht was.

Hierna volgde de plechtige inzegening van het lokaal dat voor deze gelegenheid feestelijk was versierd.

Daarna nam de voorzitter van de duivenclub, de heer van der Steen het woord. Na alle aanwezigen en verenigingsbesturen hartelijk welkom te hebben geheten wees hij op de feestelijke stemming in de duivenclub. „Zaten we eerst in de oude bekrompen schaapskooi waarin de toestand hopeloos werd, nu zitten we in de oude koestal!”

Dank zij de hulpvaardigheid en verenigingsgeest in onze vereniging hebben wij dit tot stand kunnen brengen en U kunt er zich nu van overtuigen wat hier van de oude koestal gemaakt is. Veel, zeer veel arbeidsuren zijn er mee gemoeid geweest en diep, zeer diep hebben we in onze verenigingskas moeten duiken voor de aanschaf van het benodigde materiaal. Desalniettemin zijn wij thans in een feeststemming en prijzen wij ons gelukkig U vandaag dit lokaal te kunnen tonen. Wij hopen dat het ook de goedkeuring van de Directie en Dorpsraad mag hebben.”

Verder bracht hij dank uit aan Directie en Dorpsraad voor het beschikbaar stellen van dit lokaal.

Dhr. ir. Chr. Dor die nu aan het woord kwam, zei er bij het begin van de



Daarvoor zijn nodig 600 ton steenkolen. Dit is de inhoud van een middelgroot binnenvaartschip of de inhoud van 30 spoorwagens. Doch door de onvermoeide inspanning van de constructeurs van ketels en machines is dit de laatste jaren verbeterd!

Bij een waterkrachtcentrale zijn het de waterturbines die de kracht leveren die nodig is voor het aandrijven van de generatoren. Er zijn verschillende soorten waterkrachtcentrales o.a. riviercentrales. Daarom moet er een stuw worden aangelegd en dat brengt mee dat er vele voorzieningen moeten worden getroffen als: aanleg van dijken, 't omleggen van wegen, aanleg sluizen.

Maar men kan alleen maar electriciteit opwekken zolang er water is. De hoeveelheid water speelt dan ook nog 'n rol en dat is voor de electriciteitsproductie van belang.

Een tweede manier is 'n stuwmeercentrale. Omdat de electriciteit niet in voorraad kan worden gehouden, wordt 't water opgespaard. Hier zijn dus enorme bassins voor nodig, die kunstmatig worden aangelegd. Dit kan eigenlijk slechts in de bergen, want de watervoorraad moet hoog liggen om een lonende hoeveelheid electriciteit te kunnen opwekken.

Waterkrachtcentrales kunnen slechts op bepaalde plaatsen gebouwd worden. Deze plaatsen liggen vaak ver van de industrie centra af. Daarom moet men de electriciteit zelfs over hele grote afstanden kunnen transporteren. Hierbij verliest men. Het aantal kilowatts dat men aan het ene eind van de lijn er induwt, komt er niet meer volledig uit. Elke lijn heeft een beperkt transportvermogen. Als men een bepaalde hoeveelheid energie in 'n bepaalde tijd wil transporteren dan kan men dat bij verschillende spanningen doen. Bij een lagere spanning is een hogere stroom nodig voor eenzelfde hoeveelheid energie. Bij toepassing van de te transporteren energiehoeveelheden moet de spanning hoger gekozen worden. Hetzelfde geldt ook bij toeneming van de afstanden waarover het transport moet plaatsvinden, want de verliezen nemen evenredig toe met de afstand. Er zit een geweldig hoge spanning op de transportlijnen. In de generatoren is een spanning van 100.000 à 15.000 Volt. Deze spanning wordt in de bekende transformatorhuisjes omgezet

## Nederland doet mee aan internationale uitwisseling van electriciteit

in 'n lagere spanning door middel van transformatoren. In de meeste gevallen op 220/380 volt. Voor transport over grote afstanden wordt de spanning omhoog getransformeerd.

De hoogspanningslijnen die de centrale in 't Noorden van ons land verbinden hebben spanning van 110.000 volt. Het koppelnet dat de centrales in de rest van ons land verbindt zelfs 150.000 V.

In Frankrijk en Rusland is men zelfs overgegaan tot 380.000 V.

Intussen onderzoekt men in de Verenigde Staten en Rusland om spanningen te krijgen van 500.000 V en 600.000 V.

In de meeste landen is men, al naar gelang van de behoeften, begonnen met de koppeling van de elektrische centrales. In de eerste plaats in de landen met veel waterkrachtcentrales als Zwitserland, Oostenrijk en Italië.

Vandaaruit transporteert men electriciteit. Zware lijnen waren hiervoor no-

dig. Verschillende centrales in Europa werden daarom met elkaar verbonden.

In de verschillende landen ontstonden hoogspanningsnetten waarop verschillende plaatsen elektrische centrales van verschillende typen zijn aangesloten. Zo kunnen deze elkaar aanvullen bij de productie van de gevraagde hoeveelheden electriciteit. Als er meer water beschikbaar was, behoeften er minder kolen te worden gestookt. Aangezien de centrales in Nederland alle gestookt worden met kolen, gas of olie is er in ons land geen sprake van onderlinge verbinding tussen waterkrachtcentrales en thermische centrales.

Wel is er een samenwerking voor noodgevallen. De N.V. Samenwerkende Electriciteits-Productiebedrijven de S.E.P. In Arnhem op het terrein van de KEMA is hiervoor een controle-centrum.

Ieder moment is men daar op de hoogte van wat er gebeurt in de centrales en op de hoogspanningslijnen; direct staat men telefonisch in verbinding met enkele buitenlandse centra. De behoeften aan electriciteit worden er week voor week opgemaakt. Zelfs worden deze plannen dagelijks gecorrigeerd in verband met de weersomstandigheden b.v. bij het kouder worden moeten er meer elektrische kachels branden. Want daardoor stijgt het verbruik van electriciteit over 't gehele land. Aan de hand van een opgesteld schema bepaalt men wat elke centrale moet leveren.

In het midden van een grote zaal te Arnhem branden rode en groene lampjes en talloze meters, knopjes en lichtjes geven de mogelijkheid om alles voor het gehele land te overzien. Men staat vandaar in contact met alle centrales van ons land. Men weet precies wat de centrales op dat moment produceren en wat elk regionaal bedrijf met het koppelnet uitwisselt. De taak in die zaal is: observeren, controleren en vooruitzien.

Alle Nederlandse centrales zijn door hoogspanningslijnen aan elkaar verbonden. Ieder produceert juist genoeg voor zijn verzorgingsgebied. Valt in een centrale een machine uit, als gevolg van een defect, dan leveren de andere centrales door het ingrijpen van de SEP onmiddellijk ieder een beetje meer.

Het koppelnet in Nederland maakt het ook mogelijk om deel te nemen aan de internationale uitwisseling van electriciteit. Het knooppunt hiervoor is Lutterade bij Sittard.

Een 220.000 V lijn loopt naar de bruinkoolcentrale tussen Aken en Keulen, één lijn loopt naar Luik en sluit aan op de Belgische 150.000 lijn en een 150.000 V lijn geeft aansluiting met de centrales van de Belgische Kempen.

Zwitserland en Oostenrijk hebben in verband met het exporteren van electriciteit hun netten aangesloten op de lijnen in Duitsland. Ook België en Nederland zijn hierop aangesloten.

's Zomers hebben de riviercentrales van Oostenrijk en Zwitserland veel water en om dit water niet weg te laten lopen is er maar één oplossing: Export.

Electriciteit krijgt zodoende een internationaal karakter. Alle geproduceerde electriciteit wordt zoveel mogelijk geëxporteerd. 's Winters daalt de productie van de riviercentrale sterk maar werken juist de thermische centrales op volle toeren. Is de winter erg „droog“ en zijn de stuwmeren niet geheel gevuld, dan wordt een beroep gedaan op Nederland. In zeer bijzondere omstandigheden heeft ons land zelfs stroom geleverd naar Italië

De samenwerking in Europa tussen de verschillende electriciteitsbedrijven is tot stand gekomen in de Union pour la Coördination de la production et du transport d'électricité, de U.C.P.T.E. Op aanbeveling van de O.E.E.S., de Europese Economische samenwerking, hebben de belanghebbende regeringen afgezien van de invoerrechten op de import van electriciteit. Een samenwerking waardoor de Nederlandse wintersporttoerist 's avonds in zijn berghotel misschien licht heeft uit Nederland en de zomertoerist, reizende per trein, voortraast dank zij de stuwmeren in de bergen.

Gegevens uit: Im- en export van electriciteit A.O. reeks 803 A.B.

verbouwing weinig vertrouwen in te hebben gehad, maar moet zijn ongelijk toegeven bij het zien van het eindresultaat. Het is hem een grote voldoening allen te feliciteren met wat hier tot stand is gebracht.

Hij zegt ervan overtuigd te zijn dat behalve de Dorpsraad ook de Directie het volledig met hem eens zal zijn, en wenst ons voor de toekomst nog heel veel succes.

De heer P. Matheeuwsen, voorzitter van de kring Budel-Maarheeze-Someren-Weert en Dorplein feliciteerde de Dorpleinse vereniging met dit nieuwe clubgebouw. Hij wees op de steeds goede onderlinge verstandhouding in kringverband en de plaats die Dorplein daarbij inneemt. Hij hoopte dan ook in de toekomst nog veel succes van de Dorpleinse Duivenclub te mogen meemaken.

Berichten van verhindering waren nog binnengekomen van Directeur Delhaise en van Ir. E. Hoyer. Beide zonden felicitaties.

Na de officiële opening werd er nog een uurtje gezellig doorgebracht en de vereniging kan met voldoening terugzien op dit goed geslaagde openingsfeest.

Zondagmiddag werden de dames van de leden in de gelegenheid gesteld met hun kinderen een kijkje te komen nemen in het nieuwe clubgebouw, waar hen allen nog een flinke tractatie wachtte.

### DANKBETUIGING.

Langs deze weg brengt de Dorpleinse duivenvereniging haar oprechte dank aan de heer Pastoor, aan alle verenigingen en ieder afzonderlijk voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ondervinden bij de opening van ons nieuw lokaal.

L. Adaams, (secretaris).

Een hoekje in het duivenlokaal





# VERZINKEN

en andere methoden voor het aanbrengen van zinklagen.

## I. INLEIDING

Zinklagen hebben de eigenschappen, dat zij staal op een bijzonder effectieve wijze tegen corrosie kunnen beschermen. Corrosie van staal, ook wel roesten genoemd, is niet zoals vaak wordt beweerd, eenvoudig het reageren van het metaal met zuurstof uit de lucht, maar een uitermate gecompliceerd electrothermisch proces, waarbij zuurstof, in water opgeloste zouten en verschillende elektrische verschijnselen een rol spelen.

Dat deze verschijnselen zich kunnen afspelen en tot roestvorming aanleiding kunnen geven, is het gevolg van het feit dat ijzer geen edel metaal is. De meeste metalen komen in de natuur niet in vrije vorm voor, maar als oxyden of zouten, die onder aardse omstandigheden de meest stabiele vorm blijken te hebben.

Naast ijzer bestaan er nog verscheidene andere metalen die eveneens onedel zijn en indien zij aan atmosferische invloeden worden blootgesteld, gaan corroderen. Tot deze metalen behoort ook zink. Nu is het zo, dat niet alle onedele metalen even onedel zijn. Hoe onedeler het metaal des te sneller het corrodeert. Zink is onedeler dan ijzer en zal dus eerder en gemakkelijker de neiging hebben tot corrosie.

Nu is vastgesteld dat, indien samenvoeging van verschillende metalen, zoals bijv. hier het ijzer en het zink, aan de invloed van de atmosfeer wordt blootgesteld, het minst edele metaal het eerst gaat corroderen, terwijl het andere (edele) intact zal blijven. (Z.g. kathodische bescherming).

Het hoe en waarom is ingewikkeld en het heeft weinig zin dit in zijn gecompliceerdheid uiteen te zetten. Het zal duidelijk zijn, dat wanneer een stalen voorwerp geheel door een gesloten laag zink bedekt is er van een kathodische werking geen sprake is. Het ijzer wordt volledig van de buitenlucht en zijn corroderende invloeden afgesloten.

Zink is echter een weinig edel metaal, dat snel corrodeert, maar daarbij door inwerking van CO<sub>2</sub> (tot ZnCO<sub>3</sub>) een afsluitende vaste massa (de zgn. patine) vormt die de beschadiging opvult.

De patine werkt dus sterk remmend op de verdere aantasting van het materiaal. Men zegt daarom ook wel van de zinklaag, dat zij „self-healing” is.

De bescherming van staal of ijzer wordt dus op drie wijze verkregen:

1. door afsluiting tegen atmosferische invloeden.
2. door de kathodische bescherming.
3. door vorming van de patina.

## II. BELANGRIJKSTE METHODEN VOOR HET AANBRENGEN VAN ZINKLAGEN.

De belangrijkste toegepaste methoden voor het aanbrengen van zinklagen zijn:

1. Het galvaniseren.
2. Het thermisch verzinken.
3. Het spuiten of scoperen.
4. Het sherardiseren.
5. De „peen plating”.
6. Het verven met een zinkstof bevattende verf. (Zinkcompounds).

### Ad. 1 Het galvaniseren.

Alvorens nader in te gaan op galvanisch aangebrachte zinklagen, moet eerst een veelgehoord misverstand uit de weg worden geruimd. „Galvaniseren” is een minder juiste term die gebruikt wordt voor het behandelen van staal met gesmolten zink, waardoor hierop een laagje achterblijft. Voor deze bewerking wordt de term thermisch verzinken gebruikt en niet gal-

vaniseren. De uitdrukking galvaniseren is in de wereld gekomen omdat deze zinklagen in staat zijn (evenals trouwens alle andere zinklagen op staal aangebracht) het staal electrothermisch of galvanisch tegen corrosie te beschermen.

Bij de galvanotechniek gebruikt men baden van zouten en toevoegstoffen die in water zijn opgelost en welke tesamen het galvanisch bad vormen. Met behulp van een elektrische stroom wordt hieruit het metaal op het werkstuk neergeslagen. Het zal duidelijk zijn dat galvanische zinklagen totaal andere eigenschappen moeten hebben, dan langs thermische weg aangebrachte zinklagen.

Er zijn twee methoden die in de techniek veel worden toegepast om zinklagen op staal aan te brengen, deze twee methoden worden onderscheiden naar het soort badvloeistof dat hiervoor wordt gebruikt. Het eerste type badvloeistof is zuur van aard en bevat naast zinksulfaat ondermeer zwavelzuur; het tweede is een alkalisch bad en bevat grote hoeveelheden van het zeer giftige cyanide.

### AD. 2 Het thermisch verzinken.

Wanneer men stalen voorwerpen na een geschikte chemisch voorbehandeling b.v. beitsen en onder inwerking van een geschikt vloeimiddel in gesmolten zink onderdompelt, zal het zink zich aan de oppervlakte van het staal tot bepaalde zink-ijzerlegeringen verbinden, waardoor als men de werkstukken uit het bad neemt en laat afkoelen een vrij ingewikkeld patroon van op elkaar gestapelde lagen ontstaat, waarvan de onderste staal is en de bovenste zink. Daartussen bevinden zich een aantal lagen van verschillende zinkijzerlegeringen. Enkele van deze lagen zijn bros. De belangrijkste verschillen tussen het thermisch en het galvanisch verzinken zijn gelegen in de laagdikte en de aard van procesvoering. De laagdikte van thermisch zinklagen is belangrijk groter dan dat van galvanische zinklagen. (Hoewel galvanische zinklagen, door de werkstukken langer in het bad te hangen, een onbeperkte dikte kunnen krijgen, is dit economisch niet verantwoord).

Als men dan ook onder vergelijkbare omstandigheden thermisch verzinkte en galvanisch verzinkte werk-



Na het verzinken

stukken vergelijkt, blijkt dat de thermisch verzinkte werkstukken een belangrijk grotere corrosieweerstand en daarom een langere levensduur hebben dan de galvanisch verzinkte. Men kan zich afvragen of een dergelijke levensduur vereist of zelfs gewenst is. Dat zal van geval tot geval en aan de hand van de aard van het werkstuk en het gebruiksdoel moeten worden uitgemaakt.

Het grote nadeel van thermische zinklagen is dat zij in een heet bad van ruim 400°C worden verkregen, waardoor een groot aantal werkstukken niet op deze wijze kunnen worden behandeld omdat anders vervormingen kunnen optreden. Dit is vooral het geval bij dunne uit plaat vervaardigde werkstukken. Werkstukken met een grote wanddikte, zoals profielijzer, buizen, maar ook draad, dikke plaat, schroeven, bouten en een grote verscheidenheid van andere voorwerpen, kunnen wel op deze wijze worden verzinkt. De aard van het zinkbad (naast het gesmolten zink worden kleine hoeveelheden andere metalen toegevoegd), de temperaturen ervan, de wijze van voorbehandeling, de procesvoering en vooral de vaardigheid van

de verzinker spelen voor de kwaliteit van een aanbrachte zinklaag een rol.

### AD. 3 Het spuiten of scoperen.

Het spuiten van zink, ook wel scoperen genoemd, is een zeer bekende en veel toegepaste bewerking. Zink was het eerste metaal dat op technische schaal werd verspoten. Bij het spuiten van zink waarbij vrijwel altijd gebruik gemaakt wordt van een zuurstofacetyleen vlam, wordt het metaal hetzij in draadvorm, hetzij in poedervorm aan de vlam toegevoegd, waarin het smelten in een aantal kleine druppeltjes met behulp van de gaskraan op het werkstuk wordt geblazen. De druppeltjes komen daarop in nog half gesmolten toestand aan, slaan op het metaaloppervlak plat en hechten daarop. Hoewel de hechting heel behoorlijk kan zijn, is deze niet zo goed als bij thermische of galvanische zinklagen, terwijl bovendien volgende druppeltjes die het oppervlak niet geheel treffen niet geheel met de eerste druppeltjes vervloeden. Als gevolg daarvan zijn gespoten zinklagen nooit geheel gesloten. Zij hebben een enigszins ruwe oppervlakte en zijn poreus.

Tengevolge van de beschermde werking die zink uitoefent kunnen gespoten zinklagen echter toch een goede bescherming tegen corrosie geven.

Door hun ruwe karakter vormen zij bovendien een prima ondergrond voor verflagen die hierop goed hechten. Gespoten zinklagen kunnen in elke gewenste dikte worden aangebracht, maar hier zijn alweer, om economische redenen grenzen gesteld.

Voor massa-artikelen zoals b.v. gas-cylinders of metalen profielen alsmede voor grote platen is het mogelijk om dit proces gedeeltelijk of geheel te automatiseren. Een voordeel van het metaalspuiten is dat de werkstukken niet noemenswaardig verwarmd worden, zodat geen vervormingen optreden. Er bestaat ook geen spoelprobleem, dat in de galvanotechniek soms moeilijkheden geeft, zodat ook voorwerpen met spleten, blinde gaten e.d. kunnen worden behandeld. Deze bewerking wordt veel toegepast en bezit ontegenzeggelijk een aantal voordelen.

### AD. 4 Het Sherardiseren.

Sherardiseren is een proces waarbij zink niet op het oppervlak, maar in het oppervlak van ijzeren en stalen voorwerpen wordt aangebracht, zodat zink-ijzerlegeringen ontstaan die een corrosiebestendige laag vormen.

Voor het verzinken





# HET VERZINKEN

Dit proces wordt uitgevoerd door zinkstof en de te behandelen voorwerpen in nauw contact met elkaar te verhitten bij een temperatuur iets onder het smeltpunt van zink, waarbij de twee metalen met elkaar een legering vormen. Het proces kan dus worden vergeleken met carboneren (vaker cementeren of inzetten genoemd) waarbij koolstof in het oppervlak wordt opgenomen. Het sherardiseerproces vindt meestal plaats bij een temperatuur van 375° C. De behandelingsduur varieert van 1½ tot 4 uur. Vooropgesteld dat het proces goed wordt uitgevoerd, kan men stalen voorwerpen die binnen de aangegeven laagdikte zijn gesherardiseerd na deze behandeling nog buigen.

Daar gesherardiseerde lagen een goede slijtweerstand hebben en bovendien in het geheel geen gevaar bestaat voor slechte hechting — daar immers de laag één geheel vormt met het grondmateriaal — past men sherardiseren nogal eens toe op voorwerpen die aan een ruwe behandeling blootstaan. Dit kunnen zijn: kettingen, bouten en moeren, nagels, scharnieren, afdichtkappen, enz. Het grootste belang van gesherardiseerde lagen is gelegen in het feit dat de corrosieweerstand gelijk is aan die van zinklagen, terwijl hiermee de hardste beschermingslaag van alle zinkbeschermingen wordt verkregen.

## AD. 5 De "Peen-Plating".

Bij "Peen-Plating" maakt men gebruik van een trommel, waarin zijn zinkpoeder tegelijk met de voorwerpen en meestal gecombineerd met stalen kogels worden rondgedraaid. Tengevolge van het inslag-effect wordt een laag zink op het voorwerp aangebracht (als het ware erop uitgesmeerd of opgewalst) welke laag bescherming tegen corrosie biedt.

De laagdikte die men bij peenplating verkrijgt zijn vrijwel recht evenredig met de behandelingsduur. De

voorwerpen worden niet warm. Het proces wordt weinig toegepast.

## AD. 6 Het verven met zinkstof bevattende verf. (Zink-compounds)

Zinkstof of zinkdust wordt op grote schaal gebruikt als verfpigment, waarmee corrosiewerende verven worden verkregen. Dergelijke verven bevatten vaak een zeer hoog zinkgehalte; het gehalte aan metallisch zink in de droge laag bedraagt meer dan 90%. Er bestaat wel verschil van inzicht over de wijze waarop zinkstof het onderliggende staal tegen corrosie beschermt, n.l. of hier dezelfde electrolytische bescherming als bij andere zinklagen aanwezig is of dat een ander mechanisme een rol speelt. Dat neemt niet weg dat de zinkstofcompounds (verfsoorten met zinkstofcompounds) worden gebruikt en dat zij blijkbaar tot voldoening gevende resultaten leiden.

Het aantal toepassingsgebieden van zinkcompounds neemt nog steeds toe. Behalve als voorbehandeling van andere verflagen worden thans vele voorwerpen met zinkcompound behandeld voordat zij worden getransporteerd. Een opslag gedurende zekere tijd in de openlucht doet deze zinkcompound eerder goed dan kwaad, zodat later hierop een goede verhechting kan worden verkregen, waarbij een bijzonder corrosiebestendig verfsysteem ontstaat. Wanneer men bepaalde verzinkte voorwerpen moet lassen kan het gebruik van zinkcompound op de lasnaad de totale corrosiebeschermende waarde van het systeem nagenoeg onaangestast laten.

Als men bovendien bedenkt dat zinkcompounds in een groot aantal typen kunnen worden vervaardigd, zowel op basis van de halfsynthetische bindmiddelen als met behulp van volsynthetische eponyharsen, dan zal het duidelijk zijn dat de keuze-mogelijkheden op dit terrein vrij groot zijn.

# Uit de Personeelskartotheek

## IN DIENST.

juli	Peerlings J.	Zinkovens	Weert, Kerkstraat 74
aug.	Brangers H.	Bedr. school	Budel, Dwarsweg 5
8	Camp H.	" "	Weert, Keulerstraat 65
8	Kuypers E.	" "	Budel, Sepulchrestraat 176
8	Litjens W.	" "	Weert, Vrakkerstraat 31a
8	v.d. Loo H.	" "	Weert, Boshoverweg 3
8	Meeuwissen A.	" "	Maarheeze, Hoogstraat 2
8	Neijssen J.	" "	Budel, Julianastraat 7
8	v. Seggelen J.	" "	Budel, Stationsweg 16
8	v.d. Vorst J.	" "	Weert, Vrakkerstraat 25c
8	Roost P. W.	Kantine	Budel, v. Moorselstraat 1
8	Westdorp F.	Alg. Dst.	Budel, Hoofdstraat 80
8	Looijmans W.	Pletterij	Budel, Stationsweg 42
8	Verschuren P.	Zinc-Org.	Hqmont, Rodenbachstraat 88
8	Weltens A.	" "	Kaülille, Steenw. St. H. Lille 24
8	Stijnen A.	" "	Weert, W. de Rijkstraat 8
9	Schot P.	" "	Budel, a/b Maurijs II
15	Peeters M.	Zinc-Org.	Achel, Stationsstraat 15
15	Smids H.	" "	Hamont, Balenhoek 24
15	v.d. Waal A.	" "	Budel, Hoofdstraat 80
22	v.d. Berg Fr.	M.T.D.	Roermond, Brèdeweg 336
22	Montes Urbano J.	Centr. Giet.	Budel, Hoofdstraat 80
22	Brunenberg C.	Cantine	Budel, Hoofdstraat 72
25	Verdu Arguillos	Sm. T. Dst.	Budel, Hoofdstraat 80
29	Mej. Looijmans M.	Boekhouding	Budel, Grootshoterweg 69
29	Baens M.	K.T.O.	Hamont, Salvatorstraat 7
29	Neijssen H.	Boekhouding	Budel, Julianastraat 7
29	Engels Th.	Zinc-Org.	Weert, Dillenburg 106
29	Tobben P.	" "	Weert, Begijnenhofstraat 30
30	Guerra Serrano L.	Centr. Giet.	Budel, Hoofdstraat 80
sept.	v. Duyvenbode A.	Zinc-Org.	Budel, Hoofdstraat 80
1	Stekelenburg B.	" "	Budel, Hoofdstraat 80
5	Geven P.	Werkplaats	Budel, Emmaweg 33
5	Verhoeven G.	Zinc-Org.	Weert, St. Jozefstraat 81
5	Palmans L.	" "	Bocholt, Hoogstraat 22
5	Capals, P.	" "	Bocholt, Leemkuilenstraat 2
5	Molemans F.	" "	Overpelt, Houtmolenstraat 30
5	Boonen J.	" "	Neerpelt, Eindstraat 4
5	Hanssen J.	Laboratorium	Weert, Tobbersdijk 4
6	Belliën A.	M.T.D.	Hamont, Abdijstraat 2
19	Abrahams L.	Zinc-Org.	Eksel, Grensstraat 7

## GEPENSIONEERD

aug.	v. Leeuwen A.	Retorten
11		

## OVERPLAATSINGEN

aug.	Kerkhofs Th.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Janssen J.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Geven J.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Cremers W.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Haex J.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	v.d. Sanden	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Haex B.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Damen L.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Ras H.	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Veugelers	Van Bedr. school naar Werkplaats
1	Ras J.	Van Contact naar Zinc-Org.
18	Daroca Orellana Van	Smeert. Dst. naar Centr. Giet.

## HUWELIJKEN

aug.	Ceyssens J	Research Zinkovens	met Mej. Helsen H.
11	Peters H.	Zinc-Org.	met Mej. v. Happen A.
sept.	Broers A.	Zinkovens	met Mej. Schonkeren L.

## GEBORTEN

aug.	Luis M.	zoon van	M. Galarza Ranz-Zancado Garcia
21	Antonio	" "	F. Lelli-Antonini
31	André	" "	H. de Graaf-Claes
sept.	Carlos	" "	J. Martinez-Ramos Robio
2	Emilio	" "	A. Diez Rabinal-Fernandez Alcaide
7	Johannes	" "	L. Rutten-Bosch
16	Guisseppe	" "	D. Lasala-Gennip
16	Esther	dochter van	J. Luis-Heymans
17	Ivonne	" "	M. Claessens-Brils

# SPEELGOEDBEURS

Bent U inmiddels ook al tot de ontdekking gekomen dat gelijk zoveel, ook het speelgoed enorm in prijs is gestegen?

Welnu, met het St. Nicolaasfeest in het verschiet, menen wij er goed aan te doen U in de gelegenheid te stellen onze speelgoedbeurs te bezoeken.

U vindt er vele soorten speelgoed, voor groot en klein, tegen een voor U bijzonder aantrekkelijke of beter gezegd bijzonder lage prijs. Dat dit

niet ten koste van de kwaliteit behoort te gaan ontdekt U al spoedig, indien U deze beurs bezoekt die gehouden zal worden in de Boven-Foyer van het Ontspanningsgebouw op: **maandag en dinsdagavond 17 en 18 oktober, aanvang 20.00 uur.**

Wij bieden tevens een kopje koffie aan en hopen U bij een eventuele keuze van dienst te kunnen zijn.

Het bestuur van de Coop. „Dorplein" u.a.

# SNIPPERS

## 5 mei 1912

Oprichtingsvergadering R.K. Bouwvereniging: „St. Martinus" Weert. Het bestuur is benoemd en tot lid van de Raad van Commissarissen o.a. Lucien Dor, industrieel.

## 8 juni 1912

Persbeschouwing over voetbal. (Middelburgse Courant). „Wij bedoelen werkelijk niet iets kwaads te zeggen van het voetbalspel... maar er is in de voetbalwedstrijden nog zoveel, dat we niet kunnen prijzen. Het grootste kwaad, dat er voor ons aan de huidige voetbalwedstrijden verbonden is, is de persoonsverheerlijking".

## Juli 1912

### Advertentie:

„Flinke knevel/snor krijgt een ieder binnen 4 à 5 weken door aanwending van een flacon „Expos" à f. 0,90. Bij geen succes, geld terug. Franco toezending (geheim verpakt) na ontvangst van postwissel of postzegels. Rembours 15 cent hoger door Chem. Lab. „Germania" Jules Blucher Amsterdam".

## 1914 1 augustus

De autopiano voor 't eerst in Weert d.i. kunstspeelpiano. Dit instrument stelt ieder in staat de moeilijkste en ingewikkeldste passages te vertolken, welke Beethoven - Mozart - Brahms of Chopin ooit geschreven hebben.

## 1914 2 augustus

De Duitsers bezetten Luxemburg en vallen Frankrijk binnen. Duitsland in oorlog met België en Engeland.

## 1914 8 augustus

Het personeel der zinkfabriek is reeds tot op meer dan de heft teruggebracht en het is te verwachten, dat over enige weken de fabriek geheel zal dienen stopgezet te worden, wegens gebrek aan steenkolen. Er werken daar 950 man.

## 1914 8 augustus

Weerter dames van het Rode Kruis delen aan het Station alhier melk en broodjes uit aan behoeftige uitgedrevenen der oorlogvoerende landen.

## 1914 8 augustus

Heden vergadert de gemeenteraad van Budel. Onderwerp: Werkverschaffing aan werklozen.

Na enige deliberering wordt vastgesteld als volgt: Aan Budelse huisvaders, welke door werkloosheid brodeloos zijn, zal gelegenheid gegeven worden tot het verdienen van één gulden daags met het bewerken (omspitten enz.) ter ontginning van: 1e een nog woest liggend gedeelte van het Grootbroek". 2e. „Kuikesven". Bij niet al te drukke opkomst zouden ook die Budelse werklieden, welke niet direct brodeloos maar wel zonder werk zijn, nog werk kunnen bekomen, hetzij bij de gemeente, hetzij bij de heer Cloquet, eigenaar van Cranendonk. De voorzitter stelt voor om voor werkverschaffing uit te trekken 3 à 4.000 gulden, doch na enig overleg wordt bepaald aan HH Ged. Staten de goedkeuring te vragen voor f. 5.000.

De voorzitter stelt voor inplaats van klinkende munt aan de arbeiders bonskels ter bekoming van winkelwaar. uit te reiken op de verschillende win- Wordt aangenomen.



## Nieuwe telefooncentrale

Het zal intussen wel niemand van de K.Z.M. ontgaan zijn dat er hard gewerkt wordt aan onze huistelefooninstallatie.

Het begon enige maanden geleden met de bouw van een nogal bunkerachtig geval tussen portiersloge en garage: de Centrale.

Daarin zijn de automaat en de accumulatorenbatterij ondergebracht. Ramen ontbreken hier om binnendringen van stof zoveel mogelijk te voorkomen.

Daarna werden er links en rechts telefoonkabels in de grond gegraven, zowel op het fabrieksterrein als in het dorp.

Intussen werden nieuwe toestellen geplaatst en alle binnenleidingen vernieuwd. Nu, bij het schrijven van dit artikel is men druk bezig met het aansluiten en testen van de gehele apparatuur.

De oude telefooninstallatie was al enige tijd aan vernieuwing toe: het aantal beschikbare nummers en netlijnen was te klein, het aantal storingsen in net en apparatuur te groot.

De nieuwe automaat heeft een capaciteit van 150 nummers met een uitbreidingsmogelijkheid tot 200.

Het aantal netlijnen wordt van 4 op 6 gebracht met een uitbreidingsmogelijkheid tot 22!!

De nieuwe nummers zijn verdeeld in 3 groepen van 50 en wel: 111 t/m 159, 210 t/m 259 en 310 t/m 359.

De nummers beginnend met cijfer 1 vinden we allemaal in het kantoor, de nummers beginnend met 2 vanaf de pletterij in de richting van de haven, inclusief Zinc-Organon en het dorp, terwijl de nummers vanaf de werkplaats in de richting van de Zinkovens beginnen met het cijfer 3.

Voor zover mogelijk zijn de oude nummers gehandhaafd met toevoeging van het cijfer 1, 2 of 3. Dit zijn er helaas niet meer dan ca. een derde van het totaal, zodat in het begin nogal vaak de telefoonlijst geraadpleegd zal moeten worden.

De nieuwe toestellen vallen behalve door hun fraaie kleur en vormgeving op door het lage gewicht van de hoorn en de soepelheid waarmee de kieschijf draait. Ze hebben bovendien de mogelijkheid de geluidssterkte van de bel te regelen.

Het nieuwe bedieningstoestel bij de telefoniste en bij de portier wijkt eveneens sterk af van de oude versie; de interne verbindingen worden daarop niet met de kiesschijf maar in druktoetsen tot stand gebracht.

Als alles gereed is, en dat zal zeer binnenkort zijn, beschikken we over een zeer moderne huistelefooninstallatie, een vrijwel geheel vernieuwd kabelnet met mogelijkheden tot uitbreiding die de eerste jaren geen problemen met zich mee hoeven te brengen.

v.d. H.

Blijkens onderstaande reactie op het KLAAGLIED van een CHEF bestaan er ook bij anderen redenen om zich te beklagen.

### Klaaglied van 'n ondergeschikte

Als ik niet aanpap met mijn baas, is met mij geen positieve samenwerking mogelijk; doe ik het wel dan heb ik geen eigen mening.

Als ik opkom voor mijn rechten ben ik een kankerpit; doe ik het niet dan ben ik een makje

Toon ik eigen initiatief, dan ben ik eigenzinnig; toon ik het niet dan zit er niets in me.

Wens ik loonsverhoging, dan heb ik een materialistisch instelling, ben ik tevreden dan zal mijn werk wel te wensen overlaten.

Ben ik 's morgens 1 minuut te laat dan kost me dat geld; ben ik 5 minuten te vroeg dan is dat vanzelfsprekend.

Blijf ik 's avonds overwerken, dan heb ik overdag niets gedaan; wens ik niet over te werken dan heb ik geen verantwoordelijkheidsgevoel.

Doe ik mijn werk secuur, dan duurt het te lang; doe ik er te kort over dan zal er wel niets van deugen.

Ziet men mij op het bedrijf staan praten, dan zal dat wel over voetballen zijn; staat mijn baas te praten dan is dat zeker over het werk.

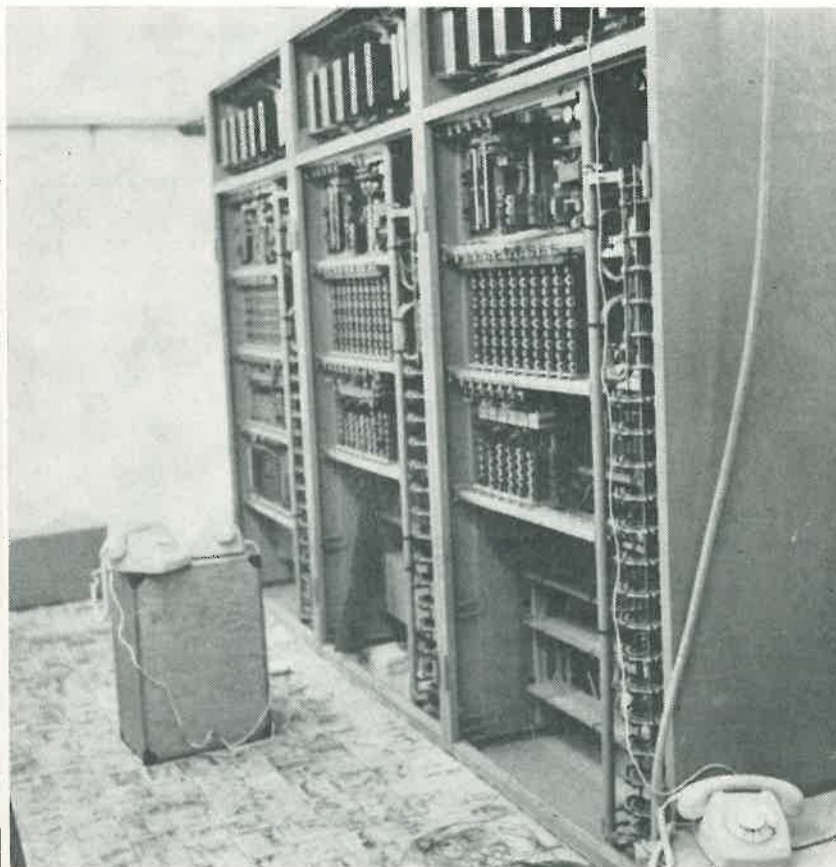
Doe ik mijn werk niet goed, dan ben ik een prutser, nonchalant of onbekwaam; maakt mijn baas fouten, dan waren dat „technische onvoorziene omstandigheden”.

En zo zie je maar weer dat het leven niet gemakkelijk is, noch voor de ondergeschikte, noch voor de baas.

In de oudheid had men al een klaagmuur.

Onze grootouders verzuchtten met vader Cats:  
„Ach waren alle mensen wijs  
en deden daarbij wel:  
de wereld was een paradijs  
nu is ze vaak een hel”.

En onze jonge generatie zegt het minder omslachtig:  
„Balen! Kop op!”



### Wist U...

dat in Duitsland reeds één derde van alle lonen niet meer in contanten, maar per giro wordt uitbetaald?

Ook in Nederland gaat het die richting uit. Dat valt reeds te voorspellen op grond van de kostenbesparingen die te bereiken zijn als de ingewikkelde loonberekeningen niet meer wekelijks, maar maandelijks hoeven te geschieden.

dat buitenlandse voorbeelden aantonen dat de kosten van loonberekening met 50 tot 70% kunnen worden gedrukt en die van uitbetaling zelfs met 85% omlaag gaan.

### HIER EN DAAR GEHOORD

Portier:

Je bent 10 minuten te laat Bertus.

Bertus:

Ja! Dat weet ik.

Portier:

Had je niet wat harder kunnen fietsen?

Bertus:

Jawel: maar dan was ik nog eerder te laat gekomen.

Onderwijzer a.d. Bedrijfschool:

Kees, kun jij mij ook vertellen wat stoom is?

Kees:

Jawel mijnheer. Dat is water, dat gek wordt van de hitte.

## ONZE E.H.B.O. OP STAP

Zaterdag 20 augustus j.l. vertrok 's morgens om 8 uur een bus van „VAN ASTEN” met onze E.H.B.O.'ers, voor een uitstapje dat hun door de Directie werd aangeboden.

Deze bustocht ging via Aken, het land van de rode aarde, naar Monchau. Veel belangstelling was er voor een dansgroep die op het marktplein een demonstratie gaf.

Nog meer belangstelling was er voor een koele drank en spoedig werd dan ook een gezellig terras opgezocht.

De meegenomen lunchpakketten, zoals steeds keurig door de heer Wolters verzorgd, werden duchtig aangesproken.

In opperbeste stemming werd verder gereden door het Natuurpark „Nord Eifel” naar Schwammenauel.

Bij aankomst aldaar begon het te regenen, zodat het restaurant „Der Seehof” bestormd werd.

Gelukkig hield het spoedig op met regenen en iedereen genoot van het uitzicht over het meer.

Via Brand - Aken - Heerlen ging het vervolgens naar Valkenburg.

In het restaurant van het natuurbad werd genoten van een goede maaltijd.

's Avonds werd een uitvoering bijgewoond van Holiday on Ice, waarin ook Sjoukje Dijkstra optrad. Vooral het tweede gedeelte van deze uitvoering viel erg in de smaak. Het was een show van licht en gratie, met klassiek en modern ballet op het ijs.

Vermoeid, maar zeer voldaan over dit uitstapje keerde onze E.H.B.O.'ers tegen middernacht in Dorplein terug. J.D.

